

Brussels Studies

La revue scientifique pour les recherches sur Bruxelles
/ Het wetenschappelijk tijdschrift voor onderzoek over
Brussel / The Journal of Research on Brussels
Fact Sheets | 2021

Intrastedelijke contrasten qua vruchtbaarheid in Brussel

Contrastes intra-urbains de la fécondité bruxelloise

Intra-urban contrasts regarding fertility in Brussels

Mathieu Buelens

Traducteur : Annelies Verbiest (AV Translations)

Édition électronique

URL : <http://journals.openedition.org/brussels/5296>

DOI : 10.4000/brussels.5296

ISSN : 2031-0293

Éditeur

Université Saint-Louis Bruxelles

Référence électronique

Mathieu Buelens, «Intrastedelijke contrasten qua vruchtbaarheid in Brussel», *Brussels Studies* [Online], Fact Sheets, nr 152, Online op 24 janvier 2021, geraadpleegd op 09 février 2021. URL: <http://journals.openedition.org/brussels/5296> ; DOI: <https://doi.org/10.4000/brussels.5296>

Ce document a été généré automatiquement le 9 février 2021.

Licence CC BY

Intrastedelijke contrasten qua vruchtbaarheid in Brussel

Contrastes intra-urbains de la fécondité bruxelloise

Intra-urban contrasts regarding fertility in Brussels

Mathieu Buelens

Traduction : Annelies Verbiest (AV Translations)

Inleiding

- 1 Zoals vele demografische gedragingen verschilt de vruchtbaarheid naargelang de sociale groep en in de ruimte. Over het algemeen worden deze verschillen afzonderlijk geanalyseerd, en dan nog in weinig gedetailleerde ruimtelijke kaders (de federale overheid voor de sociale contrasten, de provincies of gemeenten voor de ruimtelijke contrasten). De beknopte resultaten die we in deze *factsheet* voorstellen, overschrijden deze twee grenzen door de sociale en ruimtelijke verschillen qua vruchtbaarheid in het stadsgebied Brussel parallel te bestuderen. Deze resultaten vloeien voort uit een studie naar de recente evolutie van de intensiteit (aantal borelingen) en de timing (leeftijd van de moeder bij de geboorte) van de vruchtbaarheid in heel Europa.

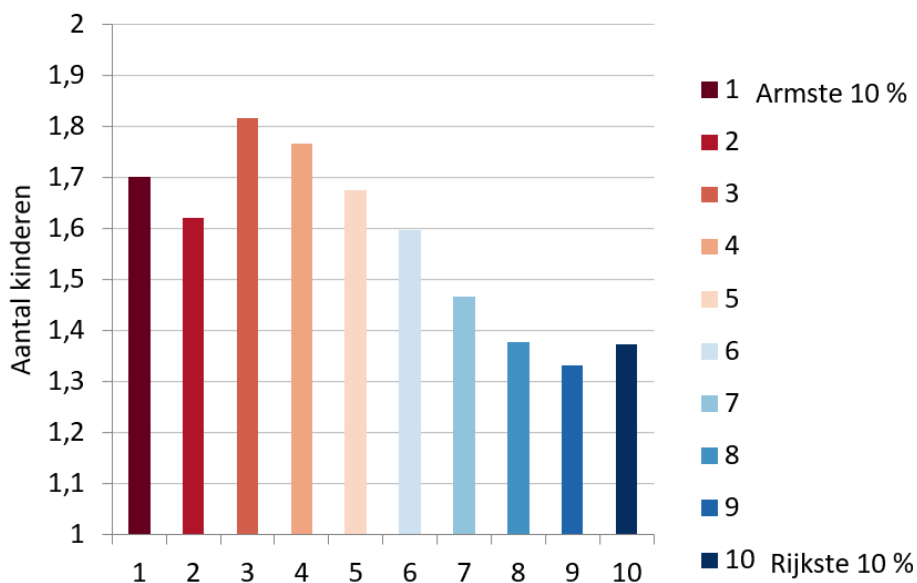
1. Sociaal-economische determinanten van de vruchtbaarheids carrières

- 2 Bij de individuele determinanten van de vruchtbaarheid trekken vooral de sociaal-economische factoren de aandacht in de demografische literatuur. Zo is men het erover eens – althans in West-Europa – dat het huidige lage vruchtbaarheidscijfer onder meer het gevolg is van de kosten die gepaard gaan met het ouderschap. Het feit dat ouders de nodige tijd moeten steken in de opvoeding van hun kinderen, leidt ertoe dat zij (en vooral de moeders) enerzijds minder individuele vrijheid genieten en anderzijds loonverlies ondervinden en minder carrièremogelijkheden krijgen, m.a.w. dat hun

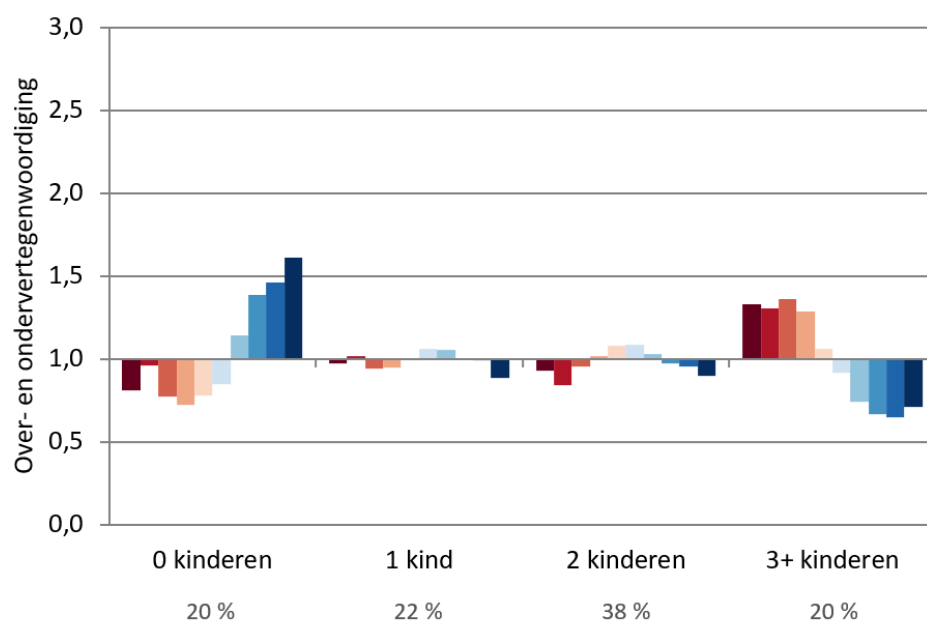
diploma minder rendeert. Gediplomeerden, voor wie de kostprijs van het ouderschap dus hoger kan liggen, hebben bijgevolg de neiging om minder kinderen te hebben en om later aan kinderen te beginnen [Gustafsson, 2001; Jones *et al.*, 2010; Van Bavel, 2010].

- 3 Deze individuele relaties zijn terug te vinden bij de bevolking van de twee grootste stadsgebieden in België (Brussel en Antwerpen) (figuur 1a, 1b en 1c).¹ Wat in eerste instantie de intensiteit betreft (figuur 1a), ligt het aantal kinderen bij 40- tot 50-jarige vrouwen hoger dan het gemiddelde (1,57 kinderen per vrouw) in de eerste zes inkomensdecielen (de armste) en lager dan het gemiddelde in de laatste vier inkomensdecielen. De vrouwen in inkomensdeciel 3 en 4 brengen de meeste kinderen ter wereld, hoewel hun nageslacht gemiddeld een stuk onder de drempel voor generatievernieuwing van 2,1 blijft. Een vijfde van de vrouwen boven de 40 jaar heeft drie of meer kinderen. Bij die vrouwen zijn de eerste vier inkomensdecielen oververtegenwoordigd, in tegenstelling tot de laatste vier (figuur 1b). Bij de welgesteldere huishoudens stijgt het aandeel van de kinderloze vrouwen met het inkomen. Naarmate het inkomen stijgt, neemt de vruchtbaarheid dus af, tot zeer lage waarden. Alleen de vrouwen in het deciel van de huishoudens met de hoogste inkomens wijken van deze regel af: hoewel 32 % van hen kinderloos is, hebben meer van deze vrouwen minstens drie kinderen dan de vrouwen in de inkomensdecielen 8 en 9.² Merk wel op dat de meesten (zowat 40 % van de vrouwen) twee kinderen hebben, ongeacht de inkomensklasse.

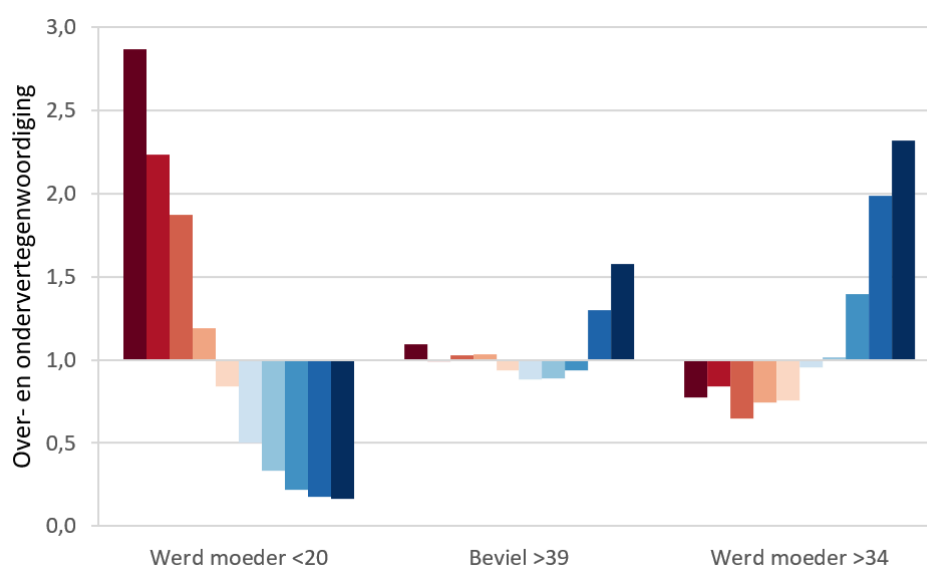
Figuur 1a. Vruchtbaarheidsprofielen volgens inkomensklasse

Figuur 1b. Vruchtbaarheidsprofielen volgens inkomensklasse

Figuur 1c. Vruchtbaarheidsprofielen volgens inkomensklasse

Bronnen: KSZ, 2010; eigen berekening

- 4 De sociale contrasten zijn meer uitgesproken wanneer we de timing van de vruchtbaarheid onder de loep nemen, vooral met betrekking tot vroege vruchtbaarheid (figuur 1c). Bij de vrouwen die vóór de leeftijd van 20 jaar een kind kregen, zijn degenen die afkomstig zijn uit de armste huishoudens duidelijk oververtegenwoordigd: ze zijn tot 2,9 keer talrijker dan de algemene bevolking van het studiegebied. Daaruit volgt dat 82 % van de vrouwen die vóór de leeftijd van 20 jaar een kind kregen vandaag deel uitmaakt van een huishouden waarvan het inkomen lager ligt dan het mediane inkomen. De hoogste inkomensklassen zijn daarentegen bijzonder

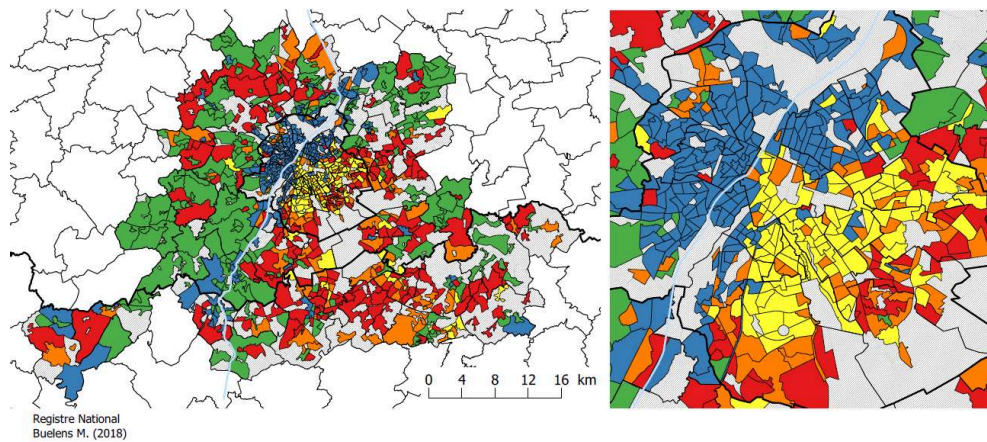
ondervertegenwoordigd bij de vrouwen die op zeer jonge leeftijd moeder geworden zijn: slechts 3 % van deze vrouwen behoort tot de laatste drie decielen.

- 5 Bij late vruchtbaarheid is het sociale profiel minder uitgesproken. De middenklassen zijn lichtjes ondervertegenwoordigd bij de vrouwen die als veertiger een kind hebben gekregen (alle geboorterangen samen genomen), terwijl de laagste en (vooral) de hoogste inkomens oververtegenwoordigd zijn (tot 1,6 keer). In meer dan negen op de tien gevallen gaat het om vrouwen die nog een kind hebben gekregen. Er zijn weinig vrouwen die na de leeftijd van 39 jaar voor het eerst moeder worden. De sociale verschillen zijn duidelijker wanneer we de vrouwen onder de loep nemen die op latere leeftijd voor het eerst moeder worden. Bij de vrouwen die na de leeftijd van 34 jaar hun eerste kind kregen, is de verdeling volgens de inkomensklasse nagenoeg omgekeerd dan de verdeling bij de jonge moeders, met een ondervertegenwoordiging van de huishoudens met een lager inkomen dan het mediane inkomen en met een oververtegenwoordiging van de hoogste inkomensdecilen (figuur 1c).
- 6 De analyses omtrent hetzelfde studiegebied die andere sociaal-economische factoren dan het inkomen hanteren, zoals onderwijs of tewerkstelling, stemmen eveneens overeen met de verworven kennis in de internationale literatuur over het verband tussen vruchtbaarheid en sociale groepen.

2. Ruimtelijke organisatie van sterk verschillende vruchtbaarheidsprofielen

- 7 De geografie van de sociale groepen heeft een impact op de geografie van de vruchtbaarheidspraktijken, ook binnen het stadsgebied Brussel waarop dit punt uitsluitend betrekking heeft. Een gedetailleerde ruimtelijke analyse van de vruchtbaarheidscijfers per leeftijdscategorie (aantal kinderen geboren uit een moeder van een bepaalde leeftijd gedeeld door de vrouwelijke bevolking van die leeftijd) – op schaal van de statistische sectoren en volgens de hiërarchische methode van Ward – maakt het mogelijk om de bestudeerde ruimte te onderscheiden op basis van vijf zeer uiteenlopende vruchtbaarheidsprofielen.
- 8 De gegevens die voor deze classificatie werden gebruikt, zijn afkomstig van het Rijksregister, de KSZ en de ADSEI en hebben betrekking op de periode 2006-2011. Wegens de volatiliteit als gevolg van de kleine aantallen (gedetailleerde ruimtelijke verdeling, zeldzame gebeurtenissen en heel beperkte populatie in bepaalde leeftijdsgroepen) was het noodzakelijk om gebruik te maken van een meerjarengemiddelde (van 2006 tot 2011) en om dunbevolkte statistische sectoren samen te voegen.

Figuur 2. Geografie van de vruchtbaarheidsprofielen in Brussel

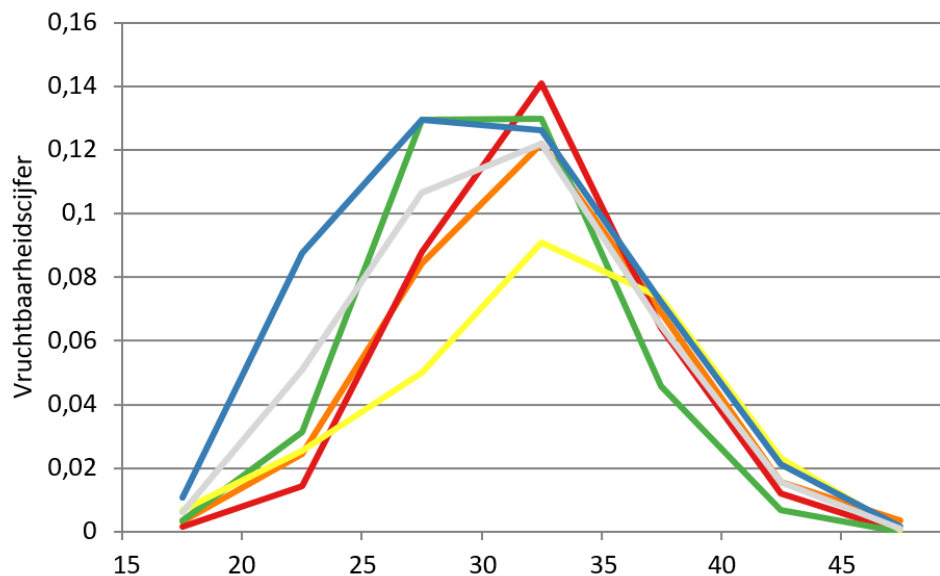

Tabel 1. Vruchtbaarheidsprofielen

	Totaal vruchtbaarheidscijfer	Gemiddelde leeftijd bij geboorte	Deel van de vruchtbaarheid toegeschreven aan de vruchtbaarste leeftijdscategorie	Percentage van de betrokken vrouwen
Hoge vruchtbaarheid	2,25	30,1	29 %*	39 %
Langdurig kinderloze vrouwen	1,35	32,5	34 %	14 %
Vruchtbaarheid binnen de norm	1,73	30,4	37 %	23 %
Lage vruchtbaarheid (vooral door 30- tot 34-jarige vrouwen)	1,61	32	44 %	13 %
Lage vruchtbaarheid	1,61	32	38 %	11 %
Gemiddelde	1,84	30,8	33 %	

* De vruchtbaarste leeftijdscategorie is hier 25-29, niet 30-34.

Figuur 3. Verdeling van de vruchtbaarheid volgens de leeftijdscategorie

Bron: Rijksregister en KSZ, 2006-2010; eigen berekening

2.1 Hoge vruchtbaarheid

- 9 Bij hoge vruchtbaarheid betreft het profiel bijna 40 % van de vrouwelijke bevolking in de vruchtbare leeftijd. Dit profiel kenmerkt zich door een sterke spreiding van de vruchtbaarheid rond de gemiddelde leeftijd (figuur 3: de blauwe curve heeft geen piek) en een hoge vruchtbaarheid, vooral vergeleken met het gemiddelde in het gebied (groter vlak onder de curve). De vruchtbaarheidscijfers op basis van vijfjarige leeftijdscategorieën liggen allemaal hoger dan de gemiddelden in het stadsgebied. Ze zijn trouwens de hoogste in het gebied onder de leeftijd van 30 jaar. De hoge vruchtbaarheid is vooral toe te schrijven aan de 20- tot 29-jarige vrouwen. De conjuncturele vruchtbaarheidsindicator (CVI), die het aantal kinderen berekent dat iedere vrouw ter wereld zou brengen als het vruchtbaarheidscijfer volgens de leeftijd onveranderd zou blijven gedurende haar hele vruchtbare leven, komt uit op 2,25, wat dit profiel duidelijk onderscheidt van de andere vier profielen. Het vruchtbaarheidsprofiel is hier min of meer symmetrisch rond de leeftijd van 30 jaar. De betrokken zones (in het blauw op de kaarten) stemmen overeen met het noorden en het westen van het Brussels Gewest, van Evere tot Vorst. Buiten het Gewest vinden we dit profiel ook terug in de gemeenten langs het Kanaal, met name in Vilvoorde, Drogenbos, Halle en Tوبةke.

2.2 Langdurig kinderloze vrouwen

- 10 In schril contrast met die zones staan de zones (in het geel) met een lage en late vruchtbaarheid. De CVI bedraagt hier maar 1,35 kinderen per vrouw, terwijl de gemiddelde moederschapleeftijd (alle geboorteringen samengenomen) meer dan 32,5 jaar is (vergeleken met het Belgisch gemiddelde van 29,6 jaar). Dit profiel valt vooral op door de zeer lage vruchtbaarheid bij 20- tot 34-jarige vrouwen. De relatieve overvruchtbaarheid boven de leeftijd van 35 jaar is niet voldoende om de lage vroege

vruchtbaarheid te compenseren. Dit verklaart waarom de CVI aanzienlijk lager ligt dan het Belgisch gemiddelde van 1,81. Deze zones stemmen ongeveer overeen met het stadscentrum (Vijfhoek) en de eerste kroon in het zuidoosten van het Brussels Gewest (Elsene, Etterbeek, het hoger gelegen deel van Sint-Gillis en de centralere delen van Ukkel en beide Woluwes). Buiten het Brussels Gewest vinden we dergelijke profielen voornamelijk terug in Louvain-la-Neuve en in sommige wijken van Waterloo.

2.3 Vruchtbaarheid binnen de norm

- 11 Ook dit derde profiel kenmerkt zich door een relatieve symmetrie rond de leeftijd van 30 jaar, maar met deze keer een zeer geringe spreiding van de vruchtbaarheidscijfers rond de gemiddelde moederschapleeftijd. Drie vierde van de geboorten is toe te schrijven aan 25- tot 35-jarige vrouwen (tegenover ongeveer 55 % bij de eerste twee profielen). De lage vruchtbaarheid vóór de leeftijd van 25 jaar en na de leeftijd van 35 jaar wordt nagenoeg gecompenseerd door de hoge vruchtbaarheid bij 25- tot 34-jarige vrouwen. Met een waarde van 1,73 ligt de CVI bijgevolg maar een heel klein beetje lager dan het Belgisch gemiddelde. Deze zones (in het groen op de kaart) zijn bijna uitsluitend in de rand gelegen.

2.4 Lage vruchtbaarheid (waaronder toegeschreven aan 30- tot 34-jarige vrouwen)

- 12 De laatste twee profielen kenmerken zich door een lagere vruchtbaarheid (CVI van ongeveer 1,61), maar met een later modaal cijfer aangezien het betrekking heeft op 30- tot 35-jarige vrouwen. Deze modus is overigens meer uitgesproken in de rode zones (44 % van de geboorten is toe te schrijven aan 30- tot 35-jarige vrouwen). In de oranje zones is het vruchtbaarheidscijfer bij oudere vrouwen hoger dan het gemiddelde in het studiegebied. Deze zones zijn ook in de rand gelegen. Ze zijn evenwel meer geconcentreerd in het zuiden van Brussel (binnen en buiten het Brussels Gewest) maar ook in het noordwesten in Ganshoren en Jette (oranje), Wemmel en Meise (rood).

2.5 Een geografie die herinnert aan de grote intrastedelijke sociaal-ruimtelijke contrasten

- 13 De ruimtelijke verdeling van deze profielen vertoont weliswaar sterke contrasten maar herinnert aan de sociale samenstellingen in het stadsgebied Brussel [Vandermotten *et al.*, 2016; Van Hamme *et al.*, 2016]. Tabel 2 geeft de waarde van de belangrijkste indicatoren die kenmerkend zijn voor de bevolking in de hoger vastgelegde zones (de profielen met een lage vruchtbaarheid, oranje en rood, werden hier samengevoegd). In de zones met een hogere vruchtbaarheid zijn de arbeiders oververtegenwoordigd bij de werkende personen en is het mediane inkomen op basis van de aangifte laag. De zones waar vrouwen lang kinderloos blijven (in het geel) zijn de zones die zich kenmerken door een groot aandeel jongvolwassenen en een nogal internationale en gediplomeerde bevolking. In de randgemeenten, waar de vruchtbaarheid zich concentreert rond 25-34 jaar, wonen vooral Belgen en de meeste huishoudens bestaan uit getrouwde koppels. Het mediane inkomen ligt er hoger, vooral in de zones waar de vruchtbaarheid voornamelijk afhangt van 30- tot 34-jarige vrouwen.

Tabel 2. Kenmerken van de bevolking volgens het vruchtbaarheidsprofiel

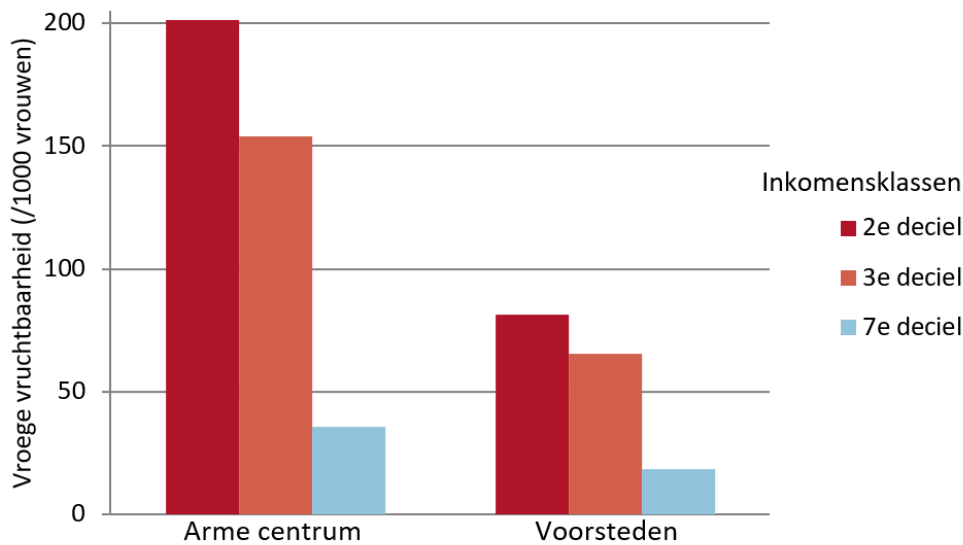
	Mediane inkomensindex	Arbeiders	Middelhoog- en hoogopgeleiden	Geboren in België	20- tot 35- jarigen	Gehuwden
Hoge vruchtbaarheid	0,82	38,6 %	23,5 %	65,6 %	21,7 %	53,6 %
Langdurig kinderloze vrouwen	0,95	18,3 %	48,7 %	57,0 %	27,1 %	42,1 %
Vruchtbaarheid binnen de norm	1,09	24,3 %	30,0 %	89,2 %	16,8 %	62,9 %
Lage vruchtbaarheid	1,11	16,0 %	42,8 %	77,9 %	16,9 %	59,4 %
Gemiddelde in het studiegebied	1,00	24,8 %	34,9 %	74,2 %	19,4 %	56,5 %

Bron: KSZ, Census 2011

3. Invloed van contextuele variabelen op de geografie van de vruchtbaarheidscijfers

- 14 De ruimtelijke verschillen in de vruchtbaarheidsprofielen volgens de leeftijd zijn deels het gevolg van een samenstellingseffect, m.a.w. van het variabele deel van iedere sociale groep in de verschillende wijken. Deze variaties hangen ook af van wat men gewoonlijk een contexteffect noemt, d.w.z. verschillen van de ene stadswijk tot de andere in de vruchtbaarheidscijfers binnen dezelfde sociale groep. Zo ligt het vruchtbaarheidscijfer vóór de leeftijd van 20 jaar – bij hetzelfde inkomensniveau en bij dezelfde nationaliteit – in het geval dat wij hier bestuderen tot 2,5 keer hoger bij vrouwen die in de kansarme centrale wijken, zoals de arme sikkels van Brussel, wonen dan bij vrouwen die in de randgemeenten wonen (figuur 4). Zo'n contextueel effect zou het gevolg kunnen zijn van verschillen in de toegang tot huisvesting (type, prijs en statuut van het gebruik) [Clark, 2012; Kulu en Boyle, 2009], van interne migraties (ook na de geboorten) [Kulu, 2005] of van de lokale sociale normen [Arai, 2007], factoren waarvan de respectievelijke invloed echter niet kon worden gekenschetst in het kader van dit onderzoek.

Figuur 4. Overzicht van vroege vruchtbaarheid bij Belgische vrouwen in verschillende residentiële contexten in Brussel en Antwerpen

Bron: KSZ, 2010; eigen berekening

De ruimtelijke bepaling van deze twee zones komt voort uit een vereenvoudiging van de door Wertz gebruikte zones [2018].

4. Een contrastrijke intrastedelijke vruchtbaarheid in Brussel zoals in andere Europese grootsteden

- 15 De hoger vermelde resultaten tonen aan dat het voortplantingsgedrag zeer sterk kan verschillen binnen de Brusselse bevolking. Ze bevestigen onder meer een hogere vruchtbaarheid in de kansarme sociaal-economische klassen, die echter onder de drempel voor generatievernieuwing blijft. Dat geldt des te meer omdat in de periode van deze studie (2006-2010) het gemiddelde aantal kinderen per vrouw tijdelijk is gestegen in Brussel en in heel Noordwest-Europa. In de jaren 2010 is de vruchtbaarheid afgenomen door een opvallende daling van de vruchtbaarheid vóór de leeftijd van 30 jaar, zonder dat er een verschuiving van de geboortes naar oudere leeftijden werd waargenomen. Verder toont deze korte nota aan dat het voortplantingstempo aanzienlijk verschilt naargelang de sociale groep. De contrasten op het gebied van timing zijn overigens meer uitgesproken dan de contrasten op het gebied van intensiteit van de vruchtbaarheid.
- 16 De waargenomen sociaal-ruimtelijke verschillen qua vruchtbaarheid in het stadsgebied Brussel worden bevestigd door een vergelijkbare analyse van het stadsgebied Antwerpen. Het Antwerpse stadscentrum kenmerkt zich door een lage en late vruchtbaarheid. De vruchtbaarheid ligt in elke leeftijdscategorie en vooral bij de 20- tot 25-jarige vrouwen hoger in de rest van de stad Antwerpen en in de gemeenten waar vroeger industrieactiviteiten gevestigd waren langs de Rupel. Tot slot hangt de intensiteit van de vruchtbaarheid meer af van de middelste leeftijdscategorieën

(25-34 jaar) in het randstedelijke gebied en van de iets hogere leeftijdscategorieën in de welgesteldere voorsteden.

- 17 Meer in het algemeen kenmerken de grote stadscentra in heel Europa zich door een lage vruchtbaarheid, ondanks de vrij hoge vruchtbaarheidscijfers bij vrouwen boven de 35 jaar. Een adequate ruimtelijke verdeling maakt het mogelijk om een hogere vruchtbaarheid te onderscheiden, die weliswaar meer afhangt van 30- tot 35-jarige vrouwen in de rand van steden van vergelijkbare omvang als Brussel (Scandinavische hoofdsteden, Amsterdam, Wenen en de Franse en Duitse grote steden). Op intrastedelijke schaal ten slotte kenmerken de kansarme wijken in grote steden (Londen, Parijs, Lyon, Marseille, enz.) zich net als Brussel door hogere vruchtbaarheidscijfers dan de nationale gemiddelden voor elke leeftijdscategorie en door een sterkere spreiding van de vruchtbaarheid rond de gemiddelde moederschapsleeftijd [Buelens, 2019].

BIBLIOGRAPHIE

- ARAI, L., 2007. Peer and neighbourhood influences on teenage pregnancy and fertility: Qualitative findings from research in English communities. In: *Health & Place*. 01/03/2007. Vol. 13, nr. 1, pp. 87-98.
DOI 10.1016/j.healthplace.2005.10.003.
- BUELENS, M., 2019. Transnational analysis of local fertility: A spatial organisation depending on metropolitan contexts and national borders. In: *Quetelet Journal*. 2019. Vol. 7, nr. 1.
- CLARK, W. A.V., 2012. Do women delay family formation in expensive housing markets? In: *Demographic research*. 2012. Vol. 27, nr. 1, pp. 1-24.
DOI 10.4054/DemRes.2012.27.1.
- GUSTAFSSON, S., 2001. Optimal age at motherhood. Theoretical and empirical considerations on postponement of maternity in Europe. In: *Journal of Population Economics*. 01/06/2001. Vol. 14, nr. 2, pp. 225-247. DOI 10.1007/s001480000051.
- JONES, L. E., SCHOONBROODT, A. en TERTILT, M., 2010. Fertility Theories: Can They Explain the Negative Fertility-Income Relationship? In: *Demography and the Economy*. S.l.: University of Chicago Press. pp. 43-100.
- KULU, H., 2005. Migration and fertility: Competing hypotheses re-examined. In: *European Journal of Population/Revue européenne de Démographie*. 2005. Vol. 21, nr. 1, pp. 51-87.
- KULU, H. en BOYLE, P. J., 2009. High fertility in city suburbs: Compositional or contextual effects? In: *European Journal of Population/Revue européenne de Démographie*. 2009. Vol. 25, nr. 2, pp. 157-174.
- VAN BAVEL, J., 2010. Choice of study discipline and the postponement of motherhood in Europe: The impact of expected earnings, gender composition, and family attitudes. In: *Demography*. 2010. Vol. 47, nr. 2, pp. 439-458.

VAN HAMME, G., GRIPPA, T. en VAN CRIEKENINGEN, M., 2016. Migratiebewegingen en dynamische processen in de Brusselse wijken. In: *Brussels Studies*. 21/03/2016. nr. 97. Beschikbaar op het adres: <http://journals.openedition.org/brussels/1331>
DOI 10.4000/brussels.1331.

VANDERMOTTEN, C., MARISSAL, P., VAN HAMME, G., KESTELOOT, C., SLEGGERS, K., VANDEN BROUCKE, L., IPPERSIEL, B., DE BETHUNE, S. en NAIKEN, R., 2016. Atlas dynamique des quartiers en difficulté dans les régions urbaines belges. In: *SPP – Intégration sociale*. 25/02/2016. pp. 57.

WERTZ, I., 2018. Vers un alignement de la fécondité des populations immigrées et issues de l'immigration ? : Le cas de la population d'origine marocaine à Bruxelles et Anvers. S.l.: Université libre de Bruxelles.

NOTES

1. Hier wordt enkel rekening gehouden met een steekproef van vrouwen die in België geboren zijn of die als hoofdnationaliteit de Belgische nationaliteit hebben, van wie minstens een van de ouders geboren is in België (individuele gegevens van de KSZ).
2. Dit verschil komt nog iets meer tot uiting wanneer we kijken naar het aantal kinderen aan het eind van het vruchtbare leven (na de leeftijd van 50 jaar). Vrouwen in de hoogste inkomensklassen nemen namelijk vaker dan andere vrouwen (nog) een kind na de leeftijd van 40 jaar.

RÉSUMÉS

Er zijn maar weinig studies die de verschillen qua vruchtbaarheid onderzoeken op gedetailleerde ruimtelijke schaal. Deze analyse biedt een overzicht van de voortplantingspraktijken in Brussel, waarbij rekening wordt gehouden met zowel de intensiteit (aantal borelingen) als de timing (leeftijd van de moeder bij de geboorte) van de vruchtbaarheid. Aangezien individuele factoren zoals het inkomensniveau een impact hebben op het voortplantingsgedrag, blijkt uit de geografie van de vruchtbaarheidsprofielen nogmaals dat er grote intrastedelijke sociaal-ruimtelijke contrasten zijn, maar ook dat er contextuele factoren lijken mee te spelen die echter nog moeten worden onderzocht.

Peu d'études considèrent les variations de la fécondité à une échelle spatiale détaillée. En considérant à la fois l'intensité (nombre d'enfants mis au monde) et le calendrier de la fécondité (l'âge de la mère à la naissance), l'analyse présentée ici dresse un panorama des pratiques reproductives à Bruxelles. Puisque les facteurs individuels tels que le niveau de revenu influencent les comportements féconds, la géographie des profils de fécondité rappelle les grands contrastes socio-spatiaux intra-urbains, mais tend également à montrer l'influence de facteurs contextuels qui restent toutefois à étudier.

Few studies consider fertility variations on a detailed spatial scale. By considering both the intensity (the number of children born) and the timing of fertility (the age of the mother when she gives birth), the analysis presented here provides an overview of reproductive trends in

Brussels. As individual factors such as income level influence fertility patterns, the geography of these patterns points to major intra-urban socio-spatial contrasts, and also tends to show the influence of contextual factors which remain to be studied.

INDEX

Thèmes : 3. démographie – immigration – société multiculturelle

Trefwoorden demografische boom, sociale ongelijkheden

Mots-clés : boom démographique, inégalités sociales

Keywords : demographic boom, social inequalities

AUTEURS

MATHIEU BUELENS

Mathieu Buelens is assistent en bereidt een doctoraat in de geografie voor aan de Université libre de Bruxelles (ULB). Zijn onderzoek spitst toe op de ruimtelijke verschillen van de vruchtbaarheid en van de overgang naar het ouderschap in Europa.